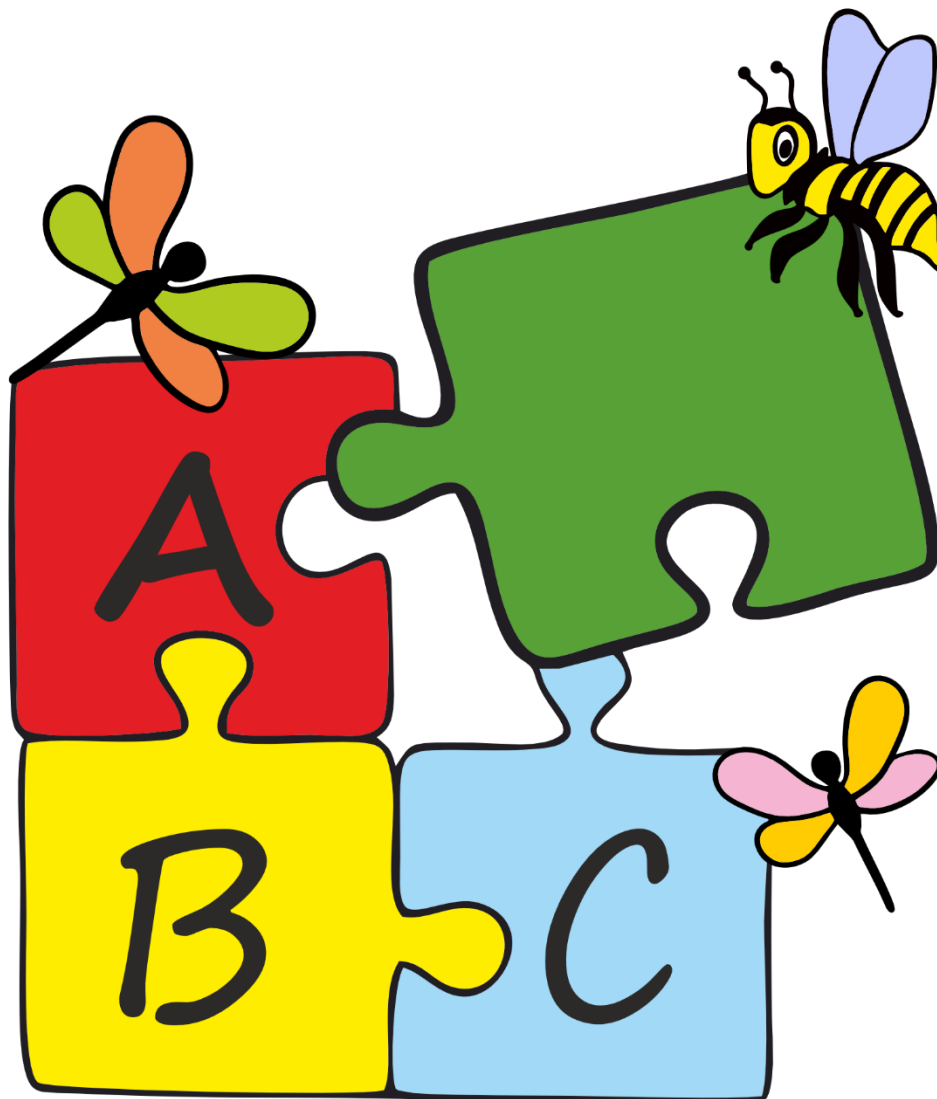

Katarzyna Gryniewicz

Weź sprawy w swoje ręce! **O świadomości ekologicznej**

Ćwiczenia opracowane
w ramach projektu
Zielone światło
dla rozmowy o planecie
– edukacja ekologiczna
jako integralny
element glottodydaktyki
polonistycznej
realizowanego
dzięki projektowi
Uczelnie Przyszłości
– nowe możliwości
w zakresie kształcenia

Ćwiczenia uzupełniające
do nauki języka polskiego na poziomie B1–B2

 UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

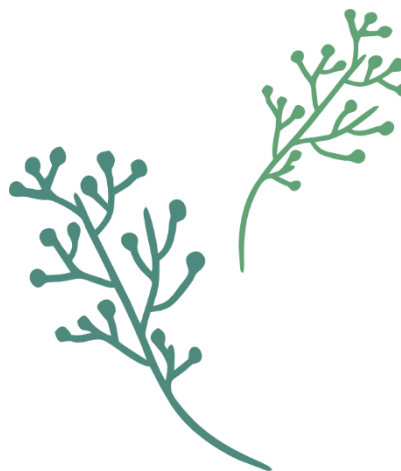
Autorstwo projektu i ćwiczeń:

Katarzyna Gryncewicz

Opieka merytoryczna:

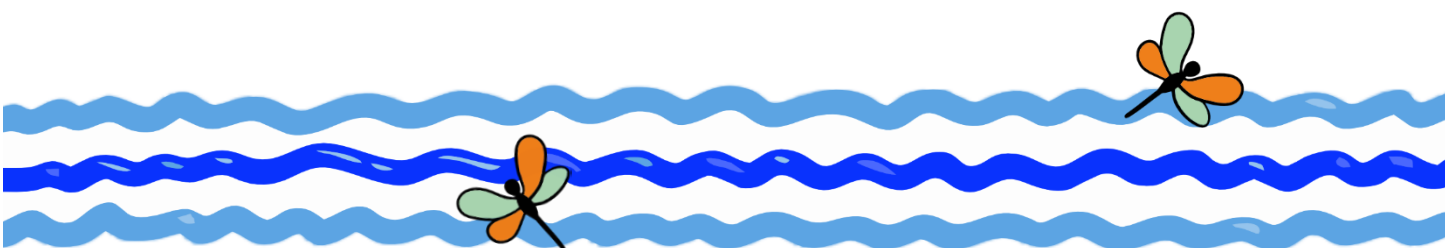
dr hab. Maria Wtorkowska, prof. UL

dr Maria Waclawek

Ćwiczenia zostały opracowane dzięki udziałowi w projekcie „Uczelnie Przyszłości – nowe możliwości w zakresie kształcenia”, prowadzonym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju we współpracy z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach.

Projekt numer POWR.03.01.00-IP.08-00-P24/22 jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spis treści

WEŹ SPRAWY W SWOJE RĘCE! O ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ	4
LEŚNE ZAKAMARKI	16
EKOQUIZ	20
KLUCZ ODPOWIEDZI	22

WEŹ SPRAWY W SWOJE RĘCE! O ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ

Zadanie 1. Proszę dokończyć poniższe zdania.

Przykład: *Dbam o moją planetę, kiedy segreguję śmieci.*

Dbam o moją planetę, kiedy

Moja planeta jest dla mnie.....

Kiedy mówię *Ziemia*, myślę o.....

Zadanie 2. Proszę sprawdzić w wybranym przez siebie słowniku, co oznaczają podane poniżej słowa.

Przykład: *nawałnica – bardzo gwałtowna burza o niszczącej sile*

klimat –

ekologia (w kontekście ochrony środowiska) –

katastrofa klimatyczna –

recykling –

zanieczyszczenie –

Zadanie 3. Co zagraża naszej planecie? Proszę podpisać obrazki odpowiednimi wyrażeniami podanymi w ramce.

~~Wycinanie lasów~~ | spaliny samochodowe | dym z fabryk |
pestycydy | wysypiska śmieci |

 <p>0.wycinanie lasów...</p>	 <p>1.</p>	 <p>2.</p>
 <p>3.</p>	 <p>4.</p>	

Zadanie 4. Proszę połączyć w pary nazwy pierwiastków i związków chemicznych z ich odpowiednimi symbolami.

Nazwy pierwiastków i związków chemicznych	Symbole pierwiastków i związków chemicznych
0. <u>węgiel</u>	a) Cl
1. dwutlenek węgla	b) H
2. magnez	c) H ₂ O
3. ołów	d) Mg
4. wodór	e) P
5. metan	f) CO ₂
6. woda	g) Pb
7. żelazo	h) <u>C</u>
8. chlor	i) CH ₄
9. fosfor	j) Fe

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
h									

Zadanie 5. Proszę uzupełnić poniższy tekst wyrazami z ramki.

Wzrost⁰ | kwaśnych deszczy | nieodwracalnych | szkodliwe |
człowieka | Zanieczyszczenie

Globalne ocieplenie to ...wzrost...⁰ średniej temperatury na świecie spowodowany działalnością¹, która negatywnie wpływa na środowisko naturalne.² środowiska, przemysł, wycinanie drzew czy smog doprowadzają do³ zmian na Ziemi. Zbyt duża emisja dwutlenku węgla (CO₂) przyczynia się do powstawania⁴ W ten sposób nazywamy opady atmosferyczne zawierające⁵ substancje, najczęściej kwasy.

Zadanie 6. Proszę znaleźć 8 hasel związanych z globalnym ociepleniem.

Susza | huragany | topnienie lodowców | pożary | nawałnice | głód |
choroby | wymieranie gatunków |

O	I	D	T	I	P	E	N	A	W	A	Ł	N	I	C	E	N	C	U
P	E	A	G	R	Z	Y	G	R	T	Z	R	O	W	A	I	F	H	P
O	U	S	U	S	Z	A	I	D	P	A	C	Z	I	T	Y	B	O	L
Ż	R	D	O	U	C	B	G	A	P	C	R	W	B	P	U	I	R	N
A	C	B	T	C	G	U	Ł	K	H	U	R	A	G	A	N	Y	O	F
R	W	H	E	K	U	P	Ó	B	K	U	T	A	R	D	K	T	B	O
Y	T	D	J	L	D	O	D	Z	O	K	R	D	O	U	D	C	Y	T
O	W	S	F	N	M	S	C	I	N	A	C	T	O	P	E	S	O	P
T	O	P	N	I	E	N	I	E		L	O	D	O	W	C	Ó	W	N
P	F	S	J	S	H	C	T	W	O	W	E	N	B	T	R	E	A	M
W	Y	M	I	E	R	A	N	I	E		G	A	T	U	N	K	Ó	W

Zadanie 7. Proszę przeczytać poniższy fragment zawierający odpowiedzi ekspertów na często zadawane pytania dotyczące zmian klimatu.

1. Czy klimat Ziemi naprawdę się ociepla?

Tak. Pokazują to pomiary temperatury. [...] Obserwujemy też globalne zjawiska potwierdzające ocieplenie takie, jak topnienie lodowców i lądolodów.

2. Jak bardzo wzrosła już temperatura Ziemi?

Od początku rewolucji przemysłowej [XVIII wiek – K.G.] średnia temperatura powierzchni Ziemi wzrosła już o około 1°C. Nie wszędzie wzrost temperatur jest taki sam: lądy ocieplają się szybciej niż oceany, szczególnie szybko ociepla się Arktyka.

3. Ale ociepleniem o jeden, dwa stopnie chyba nie trzeba się przejmować?

To częste nieporozumienie. Nie mówimy o zmianie pogody, ale o zmianie średniej temperatury planety. Ziemia o kilka stopni cieplejsza to zupełnie inna planeta niż ta, którą znamy.

[...]

20. Jakie są przewidywane konsekwencje zmiany klimatu?

[...] Coraz częstsze będą katastrofalne susze i inne ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak huragany czy nawalne opady. Wzrost poziomu morza spowoduje postępujące zatapianie obszarów nadbrzeżnych, gdzie mieszka znaczna część populacji świata, a w konsekwencji głód, epidemie, migracje i rosnące ryzyko konfliktów zbrojnych. W każdej części świata, w zmienionym klimacie nie będzie mogło żyć wiele gatunków roślin i zwierząt, które żyły tam do tej pory. Syberyjska tajga może zamienić się w step, a równikowe lasy Amazonii w sawannę.

M. Budziszewska, A., Kardaś Z. Bohdanowicz, red., 2021, *Klimatyczne ABC. Interdyscyplinarne podstawy współczesnej wiedzy o zmianie klimatu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, s. 291–295.

Fragment udostępniony na podstawie licencji Creative Commons CC-BY-SA 4.0.

Ciekawe słowo

lądolód = ląd + o + lód (duży teren pokryty grubą warstwą lodu występujący w okolicach podbiegunowych)

Na podst. *Wielki słownik języka polskiego PAN*,
<https://wsjp.pl/haslo/podglad/98267/ladolod> (dostęp: 02.07.2023).

Źródło: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Greenland-ice_sheet_hg.jpg (dostęp: 10.07.2023)

Zadanie 8. Na podstawie informacji z tekstu z zadania 6. proszę wpisać znak „X” w odpowiednim polu.

		PRAWDA	FALSZ
0.	Średnia temperatura Ziemi wzrasta. Szczególnie narażona na zmiany klimatyczne jest Arktyka.	X	
1.	Topnienie lodowców i lądolodów, a także wzrost temperatury to fakty, które udowadniają, że Ziemia naprawdę się ociepla.		
2.	Zmiany klimatu zagrażają wielu gatunkom roślin i zwierząt.		
3.	Zmiany klimatu nie zwiększają ryzyka występowania suszy, huraganów i nawałnic.		
4.	Zmiana pogody i wzrost średniej temperatury planety to to samo.		
5.	Podwyższenie temperatury o 1 stopień to ogromne zagrożenie dla całej planety.		

Zadanie 9.

a) Na podstawie przeczytanego tekstu proszę uzupełnić tabelę. Można dodać własne przykłady.

Konsekwencje zmian klimatu	
dotyczące środowiska naturalnego	dotyczące zachowań społecznych
<i>Ekstremalne zjawiska pogodowe, huragany</i>	<i>Ryzyko konfliktów zbrojnych</i>

b) Czy za pośrednictwem mediów (na przykład telewizji, Internetu) dowiadujesz się o skutkach zmian klimatycznych? Czy można zauważyć negatywne efekty ocieplenia klimatu w Twoim kraju? Jeśli tak – proszę podać przykłady.

.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

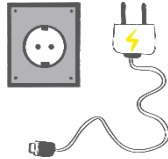
.....

Najważniejsze informacje o trybie rozkazującym

	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
	Tryb rozkazujący tworzymy dla czasowników w 2. osobie liczby pojedynczej.	Tryb rozkazujący tworzymy dla czasowników w 1. i 2. osobie liczby mnogiej.
	czasowniki niedokonane [imperf.] – czas teraźniejszy czasowniki dokonane [perf.] – czas przyszły prosty	
Koniugacja I (-ę, -esz)		
jechać 1. jadę, 2. jedziesz	2. Jedź!	1. Jedź-my! 2. Jedź-cie!
kupować 1. kupuję, 2. kupujesz	2. Kupuj!	1. Kupuj-my! 2. Kupuj-cie!
Koniugacja II (-ę, -isz/-ysz)		
robić 1. robię, 2. robisz uczyć się 1. uczę się, 2. uczysz się	2. Rób! Ucz się!	1. Rób-my! Ucz-my się! 2. Rób-cie! Ucz-cie się!
Koniugacja III (-m, -sz)		
czytać 3. os. l. mn. czytają	2. Czytaj!	1. Czytaj-my! 2. Czytaj-cie!
Przeczenia		
Uwaga! Negacja w trybie rozkazującym jest z <u>czasownikiem niedokonanym (imperf.)</u> : <i>Przeczytaj tę książkę! Nie czytaj tej książki!</i>		

Budowa trybu rozkazującego z wykorzystaniem partykuły „niech”	
Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
<p>„niech” + 3. osoba liczby pojedynczej (on, ona, ono)</p> <p><i>Niech ona posegreguje śmieci!</i> <i>Niech pan wyłączy komputer!</i></p>	<p>„niech” + 3. osoba liczby mnogiej (oni, one)</p> <p><i>Niech ludzie częściej myślą o dobru planety!</i> <i>Niech państwo nie kupują plastikowych toreb!</i></p>

Zadanie 10. Proszę pomóc w stworzeniu proekologicznych haseł, które pomogą społeczeństwu przeciwdziałać zmianom klimatycznym. Proszę utworzyć tryb rozkazujący dla liczby pojedynczej od podanych w nawiasie czasowników.

0. ...*Sprawdzaj*... (sprawdzać), czy na kupowanych przez Ciebie drewnianych produktach znajdują się symbole FSC i PEFC, które potwierdzają, że drewno pochodzi z dobrze zarządzanego lasu.
1. (stosować) energooszczędne żarówki lub lampy LED. Dzięki stosowaniu żarówek energooszczędnych możesz zmniejszyć pobór prądu elektrycznego nawet o 80%.
2. (nie zostawiać) urządzeń w trybie uśpienia (w trybie ‘stand-by’) ani ładowarek (do telefonu, laptopa) w gniazdku elektrycznym.
3. (kupować) papier makulaturowy. W porównaniu do papieru tradycyjnego jego produkcja zużywa około 70% mniej energii.
4. Niepotrzebne i niezniszczone przedmioty (oddać) osobom, które będą mogły z nich jeszcze skorzystać.
5. (starać się) używać przedmiotów wielokrotnego użytku, na przykład pojemników na drugie śniadanie wykonanych z przyjaznych dla planety materiałów.
6. (segregować) odpady.

Na podst. opracowania A. Wnuk, G. Świderek, K. Wychowalek przygotowanego w oparciu o zestaw zaleceń z poradnika WWF pt. *Jak oszczędzać energię w domu* oraz broszury informacyjnej przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce pt. *Ty też masz wpływ na zmiany klimatu*. <https://www.klimat.edu.pl/co-kazdy-moze-zrobic/> (dostęp: 02.07.2023).

Zadanie 11. Proszę według wzoru stworzyć zdania z partykułą „niech” (zamienić zdania nieoficjalne na oficjalne).

Przykład: *Oszczędzajcie wodę!* – *Niech państwo oszczędzają wodę!*

Adamie, jedź do pracy autobusem! – *Niech pan jedzie do pracy autobusem!*

1. Nie kupujcie plastikowych toreb! –
2. Kasiu, wyłącz światło! –
3. Nie niszczyć zieleni! –
4. Piotrze, szanuj przyrodę! –
5. Nie marnujcie jedzenia! –

Zadanie 12. Proszę posegregować odpady (śmieci) do odpowiednich pojemników – proszę wpisać odpowiedni numer przy nazwie przedmiotu.

łupiny orzechów

1 plastikowa butelka

zeszyty

styropian

gazety i ulotki

mokry papier

makulatura

reklamówka

resztki warzyw i owoców

paragon

zniszczone ubranie

opakowanie po jogurcie

karton po mleku

papierowa torba

szklany słoik

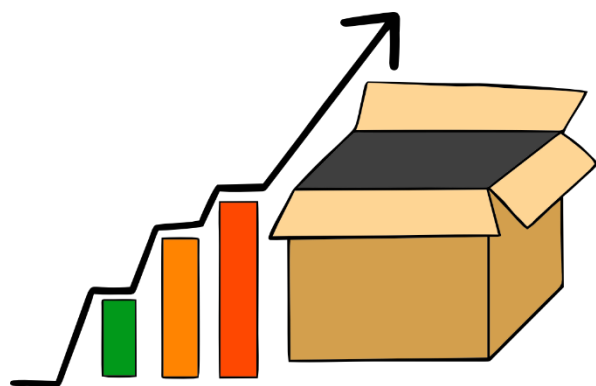
Zadanie 13. Proszę przeczytać tekst i uzupełnić luki podanymi w nawiasie rzeczownikami. Proszę pamiętać o dostosowaniu formy gramatycznej wyrazu do kontekstu zdania.

W Polsce do ...*żółtego*...⁰ (żółty) pojemnika wrzucane są śmieci wykonane z tworzyw sztucznych. W ciągu ostatnich 70 lat wyprodukowaliśmy około 9 miliardów ton takich odpadów. Jako społeczeństwo mamy problem z nadprodukcją plastiku. Warto znać oznaczenia znajdujące się na¹ (opakowania, Ms., l. mn.) produktów, aby wiedzieć, które z nich można wykorzystać ponownie. Nabiał lub inne wyroby przeznaczone do spożycia przechowywane są bardzo często w pojemnikach zawierających skrót PP. Jest to jeden z najbezpieczniejszych rodzajów plastiku, poddający się recyklingowi i niezagrażający² (zdrowie, C., l. poj.). Oznaczenie PET/PETE możesz znaleźć na przykład na jednorazowych³ (sztućce, Ms., l. mn.) lub plastikowych⁴ (butelki, Ms., l. mn.). Nie używaj tych⁵ (produkty, D., l. mn.) wielokrotnie, oddaj je do recyklingu. Typ plastiku LDPE stosuje się najczęściej do produkcji foliowych toreb przeznaczonych najczęściej na zakupy. Można go użyć ponownie. Dla dobra planety starajmy się dokonywać świadomych⁶ (wybory, D., l. mn.) konsumenckich.

Na podst.: *Ministerstwo Klimatu i Środowiska, kampania Piątku za segregacją*, strona internetowa: <https://naszesmieci.mos.gov.pl/images/materialy/infografiki/2020/rodzaje-plastiku.jpg> (dostęp: 02.07.2023).

Ciekawe słowo

nadprodukcja = nad + produkcja
(zbyt duża produkcja czegoś
względem potrzeb społeczeństwa)

Zadanie 14. Proszę uzupełnić luki odpowiednimi wyrazami z ramki. Proszę pamiętać o dostosowaniu formy gramatycznej wyrazu do kontekstu zdania.

Rzeka⁰ | klimatyczny | Kraków | Morze Bałtyckie | rejsy | Wisła |
gwałtowny |

Wisła

Najdłuższą i najbardziej znaną w Polsce ...*rzeką*...⁰ jest Wisła. Przepływa ona przez wiele polskich miast, na przykład przez¹, Warszawę, Kraków, Toruń czy Gdańsk. Uchodzi do². Wisła jest bardzo ważna dla polskiego społeczeństwa pod względem historycznym, kulturowym czy turystycznym. Jej nazwa pojawia się w klasycznych polskich dziełach literackich, a³ po Wiśle są atrakcją dla turystów, chcących wypocząć i zobaczyć miasto z innej perspektywy.⁴ nie jest kanałem transportowo-przemysłowym, co chroni ją przed wieloma zagrożeniami. Mimo to skutki zmian⁵ są zauważalne. Regularne obniżanie się w rzekach, w tym w Wiśle, poziomu wód spowodowane jest okresami suszy i zagraża żyjącym w tym środowisku organizmom, na przykład rybam.

Naukowcy podkreślają, że warto zagospodarować wodę pochodzącą z opadów, szczególnie podczas⁶ ulew, do których coraz częściej dochodzi.

Fot. Katarzyna Gryncewicz

Na podst.:

https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C93314%2Cbiolog-z-us-nie-dbamy-o-wode-w-srodowisku.html?fbclid=IwAR0U0cdiSMXdgsEjLh_YKkSc1MHRwqE3NDny7eyq44RFk6AYPvnWN-0xokk
(dostęp: 02.07.2023).

SPRAWDŹ SIĘ!

Zadanie 1. Zespół projektowy Carbon Footprint Foundation opracował pytania pozwalające na zdiagnozowanie, w jaki sposób Twoje codzienne działania wpływają na atmosferę. Proszę zeskanować kod QR lub skopiować podany poniżej link. Dowiesz się, jaki jest Twój ślad węglowy.

Ślad węglowy – statystyczna ilość gazów cieplarnianych (na przykład dwutlenku węgla – CO₂ czy metanu – CH₄), które tworzy osoba lub firma, uwalniając je do atmosfery w trakcie wykonywanych działań.

Na podst. *Wielki słownik języka polskiego PAN*, <https://wsjp.pl/haslo/podglad/105155/slady-weglowy>

(dostęp: 02.07.2023).

LINK: [HTTPS://KALKULATORSLADUWEGLOWEGO.PL/INDEX.HTML](https://kalkulatorsladuweglowego.pl/index.html)

ZADANIE 2. Proszę napisać minimum jedną rzecz, jaką postarasz się zmienić w swoich codziennych nawykach, aby pomóc naszej planecie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

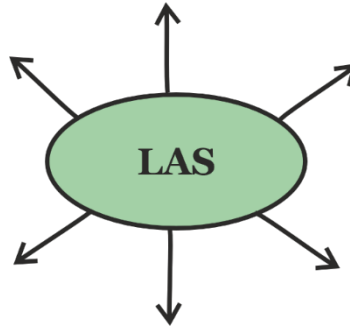
.....

.....

LEŚNE ZAKAMARKI

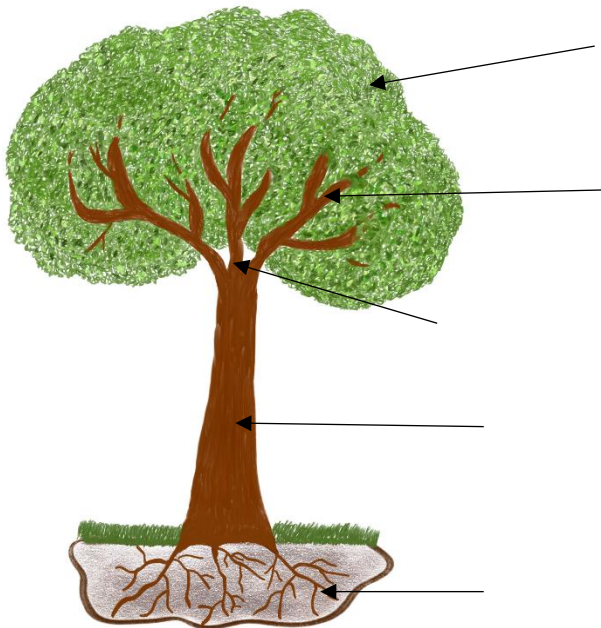
Zadanie 1.

- a) O czym myślisz, kiedy słyszysz słowo *las*? Proszę wypisać swoje skojarzenia.

- b) Proszę uzupełnić schemat budowy drzewa wyrazami z ramki.

GAŁĘZIE	LIŚCIE	KORONA	PIEŃ	KORZENIE
---------	--------	--------	------	----------

- c) Czy pamiętasz swój ostatni spacer po lesie? Proszę w 3–4 zdaniach opisać wspomnienia związane z leśną wędrówką.

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ZADANIE 2. Proszę przeczytać tekst i uzupełnić luki wyrazami podanymi w nawiasach. Proszę pamiętać o dostosowaniu formy gramatycznej wyrazu do kontekstu zdania.

Drzewa są obecne na naszej planecie od ponad 300 milionów lat. Stanowią jeden z najważniejszych elementów*lasu*...⁰ (las). Mijamy je też podczas drogi do pracy, szkoły czy w czasie codziennej przechadzki. W ich budowie wyróżniamy pień, na którego¹ (szczyt) znajduje się korona złożona z gałęzi, porośnięta² (liście) lub igłami. Pod ziemią ukryte są korzenie. Dzięki nim drzewo stabilnie stoi, a także magazynuje pobraną z gleby³ (woda) oraz składniki odżywcze. Coraz częściej kraje prowadzą rabunkową wycinkę⁴ (drzewa), niszcząc też inne tereny zielone. Lasy stanowią bogaty ekosystem składający się z wielu gatunków roślin czy grzybów, kształtowany przez wiele lat.

Właśnie ze względu na działalność człowieka powstają takie programy jak na przykład Natura 2000. Inicjatorem tej formy ochrony⁵ (przyroda) jest Unia Europejska, która upatruje w tych działaniach szansę na zachowanie⁶ (dziedzictwo) naturalnego i kulturowego wyróżnionych obszarów. W celu zagwarantowania szczególnego bezpieczeństwa wyjątkowym⁷ (tereny) tworzy się parki narodowe. Chronione miejsca posiadają wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, społeczne, kulturowe i edukacyjne. Największym parkiem narodowym w Polsce jest Biebrzański Park Narodowy znajdujący się

w województwie podlaskim. Teren tego parku narodowego pokrywają głównie bagna i lasy. Obecnie w Polsce mamy 23 parki narodowe, które zajmują 317,3 tysiąca ha¹, co stanowi 1%⁸ (powierzchnia) kraju.

Wyraźnie przyczyniają się do ochrony przyrody w Polsce.

Na podst. fragmentów publikacji: G. Świderek, 2009, *U źródeł natury. Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody – materiały dla nauczycieli*, Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”, Łódź

Zadanie 3.

a) Proszę przeczytać fragment utworu *Na jagody* Marii Konopnickiej dotyczący lasu.

Mało komu tam się uda
Napatrzeć się na te cuda,
Mało kto w wieczornej ciszy
Tę borową baśń usłyszysz,
Mało kogo bór przypuści
Do tajemnych swych czeluści,
Gdzie się kryją jego dziwy:
Świat jak z bajki – a prawdziwy!

SŁOWNICZEK

bór – stary, gęsty las, w którym rośnie wiele drzew iglastych

czeluść – bardzo głęboka ciemna dziura lub słabo widoczna przestrzeń, która może budzić strach

Fragment utworu *Na jagody* autorstwa Marii Konopnickiej, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/na-jagody.html> (dostęp: 02.07.2023).

b) Dlaczego las został porównany do miejsca jak z bajki?

.....

.....

.....

.....

c) Czy znasz inne książki lub filmy, w których las jest równie istotny i piękny jak w przeczytanym fragmencie?

.....

.....

.....

.....

¹ Hektar (ha) – jednostka miary gruntu równa dziesięciu tysiącom metrów kwadratowych (WSJP).

ZADANIE 4.

Proszę połączyć podane związki frazeologiczne i przysłowia z odpowiednimi definicjami. W przypadku trudności proszę skorzystać z wybranego przez siebie słownika.

Związek frazeologiczny	Definicja
<p>0. <i>(Natura) ciągnie wilka do lasu</i></p> <p>1. Podcinać gałąź, na której się siedzi</p> <p>2. Silny jak dąb</p> <p>3. Nie było nas, był las, nie będzie nas, będzie las</p> <p>4. Cisza przed burzą</p> <p>5. Ciepłe gniazdko</p> <p>6. Dary natury/ziemi</p> <p>7. Im dalej w las, tym więcej drzew</p>	<p>a) przyroda, bogactwa naturalne</p> <p>b) działać krótkowzrocznie, na swoją szkodę</p> <p>c) <i>wrodzone złe skłonności mogą mieć wpływ na postępowanie człowieka</i></p> <p>d) miłe, przytulne mieszkanie</p> <p>e) życie człowieka przemija, a świat przyrody jest trwały, nie zmienia się</p> <p>f) kiedy angażujemy się w coś, to widzimy coraz więcej problemów z tym związanych</p> <p>g) pozorny spokój przed wydarzeniem, którego się obawiamy</p> <p>h) bardzo silny</p>

Źródło: Kłosińska A. i in. oprac., 2005, *Wielki słownik frazeologiczny PWN z przysłowiami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
c							

EKOQUIZ

Proszę wybrać prawidłową odpowiedź.

1. Proszę uzupełnić poniższe zdanie odpowiednim słowem.

Reporterzy często nagłaśniają skutki ocieplania klimatu. Powszechnym tematem w mediach jest lodowców.

- a) wymieranie
- b) topnienie
- c) wycinanie
- d) produkowanie

2. Karton oraz tekturę w Polsce i wielu innych krajach wrzucisz do pojemnika na odpady, który ma kolor:

- a) zielony
- b) żółty
- c) brązowy
- d) niebieski

3. Plastik oznaczony symbolem PP:

- a) jest niebezpieczny
- b) nie nadaje się do recyklingu
- c) poddaje się recyklingowi
- d) nie jest używany do produkcji opakowań przeznaczonych do przechowywania żywności

4. Recykling to:

- a) ponowne wykorzystanie odpadów w celu stworzenia nowego produktu
- b) wyrzucanie odpadów do odpowiedniego pojemnika na śmieci
- c) propagowanie ekologicznych haseł
- d) stosowanie ekologicznych zasad w codziennym życiu

5. Najdłuższa rzeka w Polsce to:

- a) Odra
- b) Rawa
- c) Warta
- d) Wisła

6. Ile jest w Polsce parków narodowych?

- a) 4
- b) 10
- c) 23
- d) 40

7. Proszę uzupełnić zdanie:

Pod ziemią znajdują się drzew.

- a) liście
- b) gałęzie
- c) pień
- d) korzenie

8. Globalne ocieplenie to:

- a) spadek średniej temperatury na świecie
- b) negatywne zjawisko zachodzące na Ziemi niezwiązane z działaniem człowieka
- c) wzrost średniej temperatury na świecie
- d) pozytywne zjawisko zachodzące na Ziemi

9. Co oznacza frazeologizm *cisza przed burzą*?

- a) pozorny spokój przed wydarzeniem, którego się obawiamy
- b) określenie dotyczące człowieka o spokojnym usposobieniu
- c) cisza między piorunami podczas trwającej burzy
- d) zamykanie się w domu przed nawałnicą

KLUCZ ODPOWIEDZI

Weź sprawy w swoje ręce! O świadomości ekologicznej

Zadanie 3.

1) Dym z fabryk, 2) Pestycydy, 3) spaliny samochodowe, 4) wysypiska śmieci

Zadanie 4.

1) f, 2) d, 3) g, 4) b, 5) i, 6) c, 7) j, 8) a, 9) e

Zadanie 5.

1) człowieka, 2) Zanieczyszczenie, 3) nieodwracalnych, 4) kwaśnych deszczy, 5) szkodliwe

Zadanie 6.

O	I	D	T	I	P	E	N	A	W	A	L	N	I	C	E	N	C	U
P	E	A	G	R	Z	Y	G	R	T	Z	R	O	W	A	I	F	H	P
O	U	S	U	S	Z	A	I	D	P	A	C	Z	I	T	Y	B	O	L
Ż	R	D	O	U	C	B	G	A	P	C	R	W	B	P	U	I	R	N
A	C	B	T	C	G	U	L	K	H	U	R	A	G	A	N	Y	O	F
R	W	H	E	K	U	P	Ó	B	K	U	T	A	R	D	K	T	B	O
Y	T	D	J	L	D	O	D	Z	O	K	R	D	O	U	D	C	Y	T
O	W	S	F	N	M	S	C	I	N	A	C	T	O	P	E	S	O	P
T	O	P	N	I	E	N	I	E	L	O	D	O	W	C	Ó	W	N	
P	F	S	J	S	H	C	T	W	O	W	E	N	B	T	R	E	A	M
W	Y	M	I	E	R	A	N	I	E	G	A	T	U	N	K	Ó	W	

Zadanie 8.

1) P, 2) P, 3) F, 4) F, 5) P

Zadanie 9.

Konsekwencje zmian klimatu:

- dotyczące środowiska naturalnego: topnienie lodowców i lądolodów; susze, ekstremalne zjawiska pogodowe (np. huragany i nawalne opady); wzrost poziomu morza; zmniejszenie bioróżnorodności;
- dotyczące zachowań społecznych: głód, epidemie, migracje, zwiększone ryzyko konfliktów zbrojnych.

Zadanie 10.

1) stosuj, 2) nie zostawiaj, 3) kupuj, 4) oddaj, 5) staraj się, 6) segreguj

Zadanie 11.

- Niech państwo nie kupują plastikowych toreb!
- Niech pani wyłączy światło!
- Niech państwo nie niszczą zieleni!
- Niech pan szanuje przyrodę!
- Niech państwo nie marnują jedzenia!

Zadanie 12.

Tworzywa sztuczne i metale: reklamówka, plastikowa butelka, styropian, opakowanie po jogurcie, karton po mleku

Szkło: szklany słoik

Papier: zeszyty, makulatura, gazety i ulotki, papierowa torba

Odpady organiczne: łupiny orzechów, resztki warzyw i owoców

Zmieszane: mokry papier, paragon, zniszczone ubranie

Zadanie 13.

1) opakowaniach, 2) zdrowiu, 3) sztuccach, 4) butelkach, 5) produktów, 6) decyzji

Zadanie 14.

1) Kraków, 2) Morza Bałtyckiego, 3) rejsy, 4) Wisła, 5) klimatycznych, 6) gwałtownych

Leśne zakamarki

Zadanie 2.

1) szczycie, 2) liśćmi, 3) wodę, 4) drzew, 5) przyrody, 6) dziedzictwa, 7) terenom,
8) powierzchni

Zadanie 4.

0) c, 1) b, 2) h, 3) e, 4) g, 5) d, 6) a, 7) f

EkoQuiz

1) b, 2) d, 3) c, 4) a, 5) c, 6) c, 7) d, 8) c, 9) a

Gra terenowa „Patrz
daleKOWzrocznie”

